



MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: Suomussalmi	Mj-rekisteritunnus: 1000025088		
Nimi: Markonsuo 1	Ajoitus: Rautakausi / historiallisen ajan alku		
Kohteen laji: Asuinpaikka. Kohteen lajin selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.	Lukumäärä: 1		
Kohteen laajuus: 0,1 x ? km			
Laajuuden arviointiperuste: Löydöt			
Luokitus (kiinteä muinaisjäänös, mahdollinen kiinteä muinaisjäänös, arkeologinen kulttuuriperintökohde, löytöpaikka): Kohteen määrittely vaatii tarkempia tutkimuksia.			
Tarkastaja: Esa Suominen	Tarkastusaika: 17.6.2015		
Suunta ja etäisyys kirkosta: Länteen 17.8 kilometriä.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Pesiöjärven eteläpuolella olevan Hoikkajärven ja Markonsuon välisellä särkällä. 180 metriä järven rannasta pohjoiseen. Rannan suuntaisella särkällä on pohjoiseen työntyvä niemeke. Löydöt tulivat sen koillisreunan läheltä.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 7200795	E: 577041	Korkeus m mpy: 220
Koordinaattien tarkenne: Kirveen löytöpaikka.			
Peruskartta: R5233 Suomussalmi			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Valtionmaa	Kiinteistötunnus (jos tarpeen):		

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: -
Aiemmat löydöt: KM 40334:1
Tarkastuslöydöt: Litteä rautaesine, rautaesineen ruoto.
Tarkastusolosuhteet: Tavanomaiset.
Liitteet: Valokuvat KaiM8028: 1–9. Kaksi karttakopiota.
Muuta: Anttonen oli paikallistanut esineet aiemmin, kirves on toimitettu Museovirastoon, muut Anttonen jätti maahan. Koska vaikutti hyvin epätodennäköiseltä, että paikalla olisi näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa mahdollista tehdä mitään kunnollista dokumentointia kaivauksesta puhumattakaan, katsoin parhaaksi ottaa nekin talteen.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Petri Anttosen ilmoitus löydöistä.
Ympäristö ja maasto: Kyseessä on hakkuuaukea, jonka maanpinta on laikutettu. Maaperä on hiekkaa. Lännessä on avoin Markonsuo.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja raja: Kirves löytyi suon reunasta kaakkoon kohoavasta rinteestä, 15 metrin päästä suosta, noin kaksi metriä sen pintaa korkeammalta. Esine oli heti turpeen alla. Maassa on tällä kohdalla paljon hiiltä. Tästä kohdasta kaksi metriä etelälounaaseen oli heti turpeen alla kaareva, litteä rautaesine ja 2,5 metriä luoteeseen pitkä esineen ruoto. Ruoto ja kaareva esine olivat 3,5 metrin etäisyydellä toisistaan. Maaperä paikalla on hiekkaa. Paikka on merkitty kirjaimella A kartassa ja valokuvissa. Kirveen löytöpaikasta 88 metriä länsilounaaseen, saman harjanteen rinteessä, 120 metriä järven rannasta pohjoiseen, Punkasaaren länsipään tasalla on rikkoontuneessa maanpinnassa näkyvissä palaneita luunsiruja ja punertavaa hiekkaa joidenkin kymmenien senttien alalla. Mitään löytöjä niiden yhteydessä ei havaittu. Paikan koordinaatit ovat p = 7200767, i = 576957. Paikka on merkitty kirjaimella B kartassa ja valokuvissa. Mainittujen paikkojen välissä ei havaittu mitään nykyistä tehometsätaloutta vanhempia ihmistoiminnan jälkiä. Anttonen on käynyt ympäristön läpi metallinetsimellä, joten ainakaan metalliesineitä siellä tuskin on.
Muuta tietoa:

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: Maanpinta on muokattu metsänhoidollisten toimenpiteiden yhteydessä..
Hoidon tarve: -
Ehdotus suoja-alueeksi:
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: Metsänistutus
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat:
Rauhoitusluokkaehdotus perusteluineen (jos tarpeen): 2. Palaneet luunsirut, samoin kuin lähilöydöt viittaavat siihen, että paikalla on ainakin jonkin aikaa oleskeltu. Alueen löytöjen luonteen selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Kainuun Museo
Muut tiedot:
Lähilöydöt: Markonsuo 2, 3, Hoikkajärvi 1 ja 2.

Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja):

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: 23.10.2015

Allekirjoitus:

Esa Suominen

LIITE: karttaote



Kartta 1. Kopio Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta 27.8.2014 ladatusta kartasta UR5L_RVK. 1:250 000.

LIITE: karttaote



Kartta 2. Kopio Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta 10.9.2014 ladatusta kartasta R5233L_RVK_1. 1:25 000. Markonsuo 1 on kartassa merkinnällä M 1A ja M 1B.

LIITE: kuvat



Kuva 1. Metalliesineiden löytöpaikka A keltavartisen lapion kohdalla. KaiM 8028:1.



Kuva 2. Metalliesineiden löytöpaikka A Lapion kohdalla. KaiM 8028:3.



Kuva 3. Lapio kohdassa B, jossa hiekassa punaista väriä ja palaneita luunsiruja. KaiM 8028:6



Kuva 4. Punaista hiekkaa ja palaneita luunsiruja maassa kohdassa B. KaiM 8028:8

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportointiin ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkälulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen laji, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen luokitus tarkastushavaintojen perusteella:
 - kiinteä muinaisjäänös on varmasti muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäänös
 - mahdollinen kiinteä muinaisjäänös on todennäköisesti muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäänös, mutta asian selvittäminen edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä
 - arkeologinen kulttuuriperintökohde on yleensä iältään melko nuori kohde, useimmiten 1900-luvun kohde (poikkeus 1. maailmansotaan liittyvät kohteet, jotka ovat yleensä kiinteitä muinaisjäänöksiä), jota ei määritellä rauhoitetuksi kiinteäksi muinaisjäänökseksi
 - löytöpaikka on kohde, jolta on ihmisen toimintaan liittyviä esineitä tai niiden katkelmia, mutta jolta ei ole tarkastuksessa pystytty havaitsemaan esim. muinaisjäänökseen viittaavia rakenteita tai kulttuurikerrosta.
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvallitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan rauhoitusluokkaehdotus, jos tarkastaja haluaa sellaista käyttää. Rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi. Jos sellainen määritellään, rauhoitusluokat ovat sisällöltään seuraavat:
 - luokka 1 = kiinteä muinaisjäänös, kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittelyksi
 - luokka 2 = kiinteä muinaisjäänös, kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä
 - luokka 3 = kohde on ollut kiinteä muinaisjäänös, mutta tuhoutunut.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.